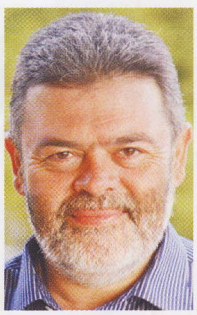
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟΛΟΓΙΑ

Απασχόληση στον αγροτικό τομέα. Τι ισχύει πραγματικά;

Μια ψύχραιμη και συνολική ανάλυση του πολυσυζητημένου ζητήματος για την «επιστροφή στο χωριό»

Του Σπύρου Καχριμάνη
Προέδρου του «Κέντρου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας Ελλάδος», Διευθυντή Α.Κ.Α.Σ. ΗΛΙΟΣ

Καθώς η κρίση στη χώρα εντείνεται, η ελληνική γεωργία τείνει σιγά-σιγά να καθιερωθεί στην κοινή γνώμη ως το «θωρηκτό» της ελληνικής οικονομίας. Το μέχρι πρότινος «παρακατιανό» επάγγελμα του γεωργού θεωρείται πλέον «ευγενές», προσοδοφόρο και πολλά υποσχόμενο, ενώ κατατάσσεται μεταξύ των πρώτων αναζητήσεων των ανήσυχων νέων και όχι μόνο. Η όλη υπόθεση έχει πολύ ενδιαφέρον από πολλές πλευρές, καθώς περιέχει μεγάλη δόση αλήθειας, αλλά και πολλούς μύθους και παγίδες.

Η αλήθεια είναι ότι πράγματι, ο πρωτογενής τομέας, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, είναι από τις πιο ασφαλείς δραστηριότητες. Πολύ δε περισσότερο στην Ελλάδα, που, αν μη τι άλλο, είναι προικισμένη με εξαιρετικά εδαφοκλιματικά χαρακτηριστικά.

Η δεύτερη αλήθεια, που όμως δεν αναδεικνύεται στο βαθμό που πρέπει, είναι ότι η γεωργία ανήκει στις επιχειρηματικές δραστηριότητες υψηλού ρίσκου και απαιτήσεων. Ως επιχειρηματική δραστηριότητα, λοιπόν, απαιτεί από τους εμπλεκόμενους ένα, έστω στοιχειώδες, επιχειρηματικό σχέδιο. Είναι αυτό που συνήθως αποφεύγουμε να κάνουμε όταν δεν έχουμε ξεκαθαρισμένο τι θέλουμε, ή όταν φοβόμαστε ότι η αποτύπωση της ιδέας στο χαρτί θα μας χαλάσει το όνειρο.

Αυτό που θα μας δείξει το επιχειρηματικό σχέδιο είναι τι πόρους πρέπει να διαθέσουμε, σε τι προϊόν, σε ποια αγορά, τι να περιμένουμε και πότε. Όσοι ακολουθήσετε την οδό σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου, θα εκπλαγείτε ίσως από τα εξής ευρήματα.

Θα ανακαλύψετε ότι ακόμη κι αν διαθέτετε γεωργική γη, ο ελάχιστος μηχανολογικός εξοπλισμός ενός αγροκτήματος ξεπερνά τις 70.000 ευρώ. Πρόκειται για τα στοιχειώδη, όπως ένα αγροτικό αυτοκίνητο, ένα μικρό τρακτέρ με τα παρελκόμενά του, βασικά εργαλεία όπως χορτοκοπτικά και αλυσοπρίονο, ένα μέτρια εξοπλισμένο συνεργείο, αντλίες και συστήματα άρδευσης κ.λπ.

Αν δεν διαθέτετε γη, θα ανακαλύψετε αφενός ότι είναι πολύ ακριβή για αγορά και αφετέρου ότι δεν ενοικιάζεται παρά μόνο με ετήσιες συμβάσεις. Σπάνια θα βρεθεί γεωργική γη για μακροχρόνια ενοικίαση!

Αν τώρα διαθέτετε γη και 70.000 ευρώ, θα ανακαλύψετε ότι για να εγγραφείτε στον Ο.Γ.Α. και να έχετε ασφάλιση θα πρέπει να περιμένετε περίπου 2 χρόνια και θα πρέπει πρώτα να έχετε δημιουργήσει γεωργικό εισόδημα!

Θα πρέπει δηλαδή να κάνετε έναρξη γεωργικού επαγγέλματος, αλλά δεν θα έχετε ασφάλιση για τα 2 πρώτα χρόνια και δεν είναι σίγου-

ρο ότι θα έχετε, καθώς εξαρτάται από το εισόδημα που θα δηλώσετε, αν Ο.Γ.Α. θα δεχθεί να σας ασφαλίσει!

Αν ξεπεραστούν όλα αυτά, θα πρέπει να μελετηθεί το τι θα παράγετε και σε ποια αγορά θα το διαθέσετε. Εκεί θα ανακαλύψετε ότι όλα αυτά τα περί ποιοτικών και επώνυμων προϊόντων είναι –τις περισσότερες φορές– παραμύθια. Τα προϊόντα που βλέπετε πανάκριβα στα ράφια των super market είναι αγορασμένα τζάμπα από τους παραγωγούς. Αν τώρα θελήσετε να διαφοροποιηθείτε στον τρόπο πώλησης των προϊόντων και να φύγετε από την πεπατημένη οδό των μεσαζόντων, μετρήστε καλά τις κινήσεις σας αναφορικά με το δίκτυο διανομής που θα πρέπει να δημιουργήσετε, τους όγκους προϊόντων που θα πρέπει να διαθέτετε, τη διαφήμιση, το κεφάλαιο κίνησης για να παρέχετε πίστωση κ.λπ.

Προκειμένου να καταστρώσετε το επιχειρηματικό σας σχέδιο, λάβετε υπόψη και τα ακόλουθα. Σύμφωνα με την Eurostat, το εισόδημα του Έλληνα γεωργού μειώθηκε κατά το 2012 κατά 2%, όταν αντίστοιχα αυξήθηκε:

- στο Βέλγιο κατά 30%
- στην Ολλανδία κατά 15%
- στη Λιθουανία κατά 14%
- και στη Γερμανία κατά 12%.

Ενώ, όμως, το εισόδημα του Έλληνα γεωργού μειώθηκε, υπήρξε αύξηση τιμών σε επίπεδο Ε.Ε. στα κατ' εξοχήν «ελληνικά» προϊόντα, όπως:

- στα φρούτα κατά 5%
- στο κρασί κατά 6%
- στα φρέσκα λαχανικά κατά 8%
- στο ελαιόλαδο κατά 1% στην τιμή και
- κατά 10% στην ποσότητα.

Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι, ενώ η αγορά των τροφίμων πάει καλά, το γεωργικό εισόδημα μειώνεται και αυτό οφείλεται σε αυτό που ονομάζουμε «ψαλίδα» τιμών παραγωγού - καταναλωτή.

Ο συνδυασμός των παραπάνω δεδομένων οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Η γεωργία στην Ελλάδα μπορεί να αποτελέσει μια πολύ ενδιαφέρουσα επιχειρηματική προοπτική.

Για να είναι βιώσιμες αυτές οι προσπάθειες πρέπει να διαθέτουν ένα μείγμα γνώσης και κεφαλαίων. Γνώσης τόσο της γεωργικής τεχνικής, όσο και της σύγχρονης επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης και συγκεντρωμένης αγοράς και κεφαλαίων τόσο, παγίων (γη) όσο και λειτουργικού (κίνησης).

Υπό τις παρούσες συνθήκες ο παραπάνω συνδυασμός ίσως είναι δύσκολο να διαμορφωθεί σε επίπεδο μιας ατομικής προσπάθειας.

Όμως, στο πλαίσιο συνεργατικών προσπαθειών, μπορούν να γίνουν πραγματικά θαύματα. Αν άνθρωποι –ιδιαίτερα νέοι– από τον αστικό χώρο, με γνώσεις της σύγχρονης επιχειρηματικότητας, συνεργαστούν με γεωργούς που διαθέτουν τη γη και τη γεωργική γνώση, τότε μπορούν να δημιουργηθούν νέα σχήματα, με ιδιαίτερα ευοίωνες αξιώσεις.

Μας είναι λίγο δύσκολη ως κοινωνική κουλτούρα η έννοια του συνεργατισμού, αλλά η κρίση έχει αρχίσει να αλλάζει (θετικά) πολλά κοινωνικά στερεότυπα και ο γεωργικός τομέας είναι μια εξαιρετική περίπτωση να ανακαλύψουμε ξανά τη δύναμη της συνεργασίας και των συνεργιών. Θα έβλεπα, λοιπόν, πολύ ενδιαφέρουσα μια υπηρεσία που θα παρείχε μια πλατφόρμα προσφοράς - ζήτησης προσόντων και κεφαλαίων για την υποστήριξη της αγροτικής επιχειρηματικότητας. Εκεί μπορεί να δημιουργηθεί ένας χώρος ζύμωσης νέων αγροτικών επιχειρηματικών σχημάτων και να δημιουργηθούν υπεραξίες που θα μας εκπλήξουν.

Αν σε όλα αυτά προστεθεί και από το ελληνικό κράτος ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο για τη γεωργία, το «θωρηκτό» της ελληνικής οικονομίας, η γεωργία, θα είναι πραγματικότητα. Τότε, μια άλλη ελληνική ύπαιθρος θα ξεπροβάλει, όπου οι έννοιες της δημιουργίας, της βιωσιμότητας και των πολλών και ποιοτικών θέσεων εργασίας θα βρουν τον ορισμό τους.

